

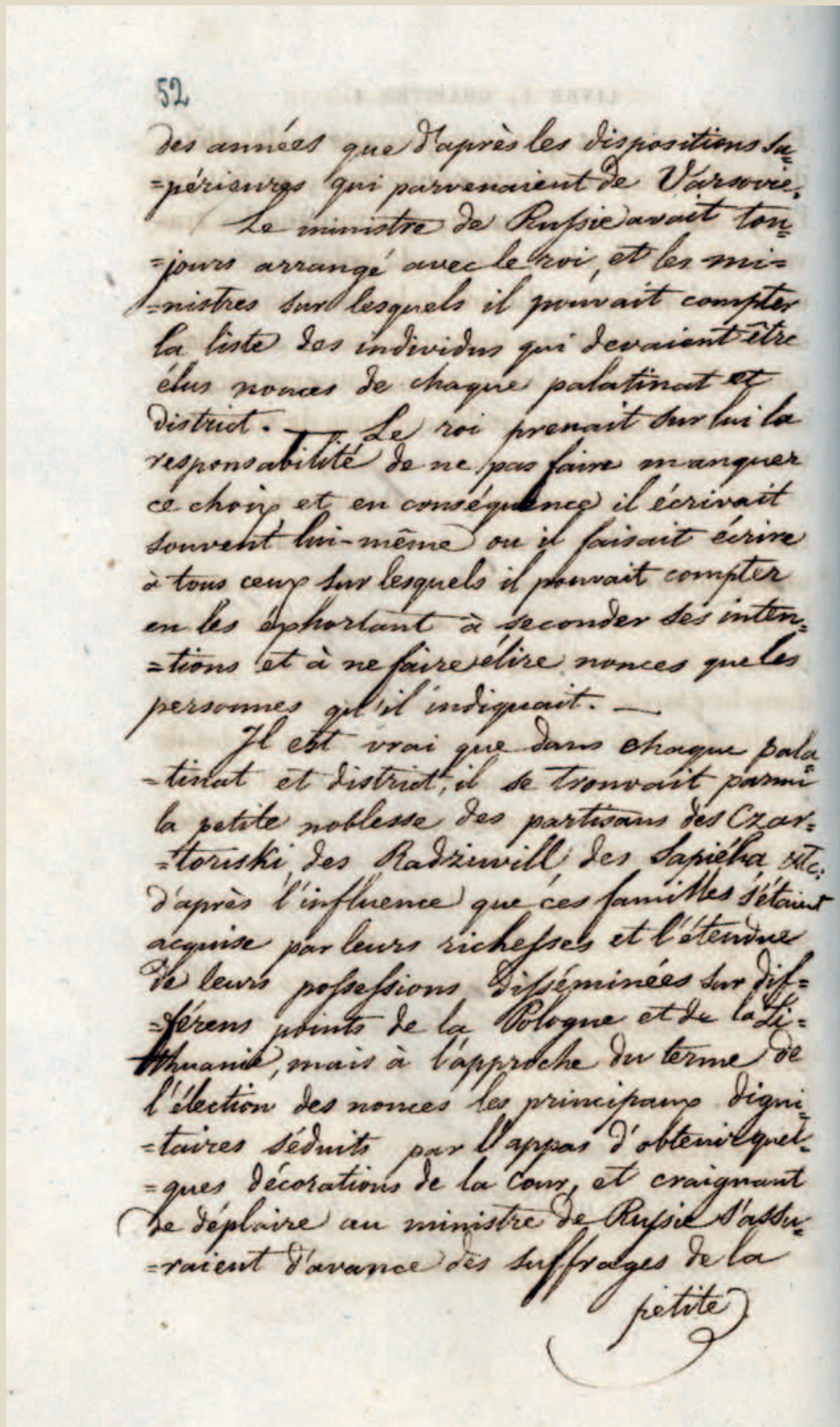

Mykolas Kleopas
Oginskis
(1765–1833)

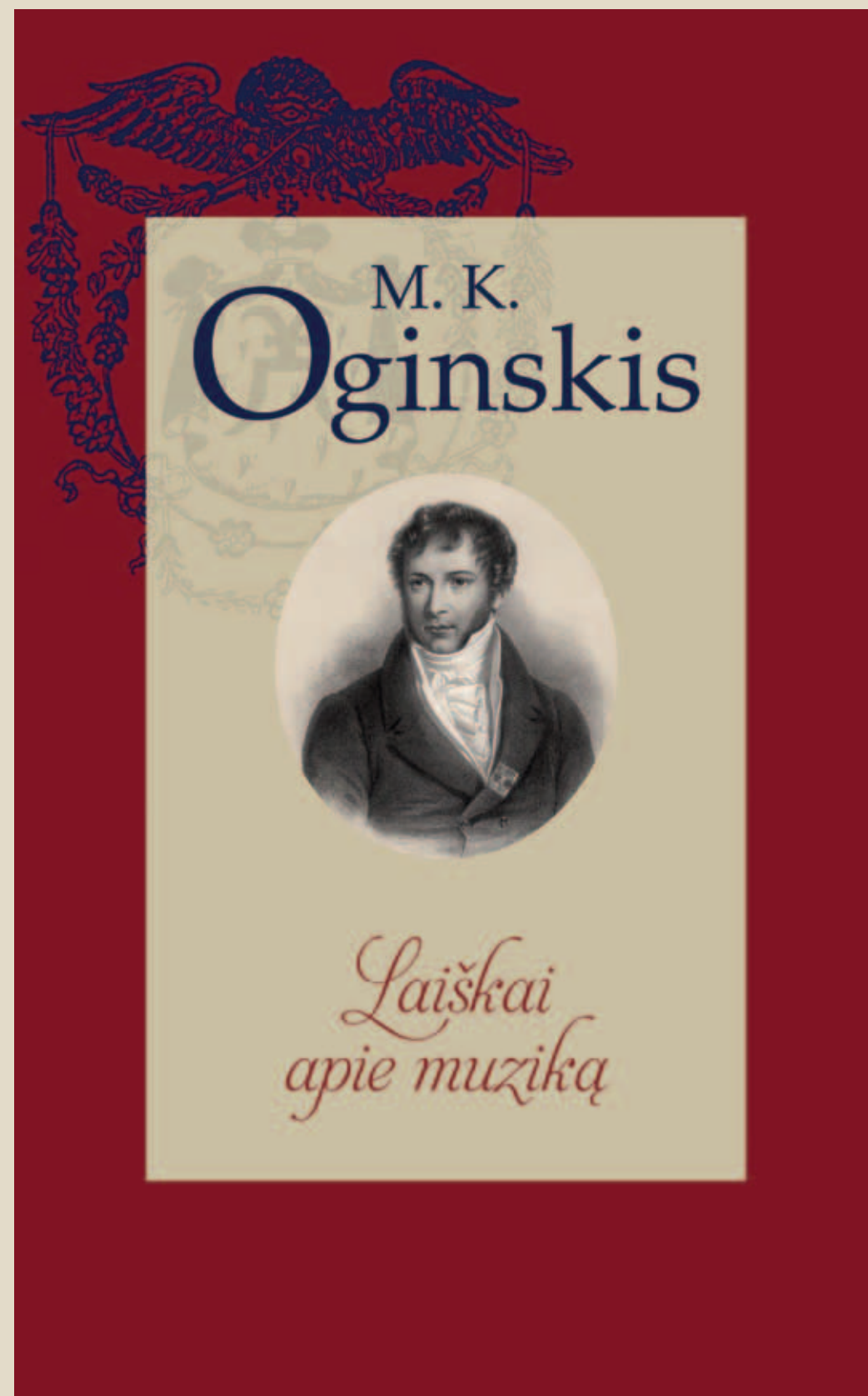
Mykolo Kleopo Oginskio rašytinis palikimas

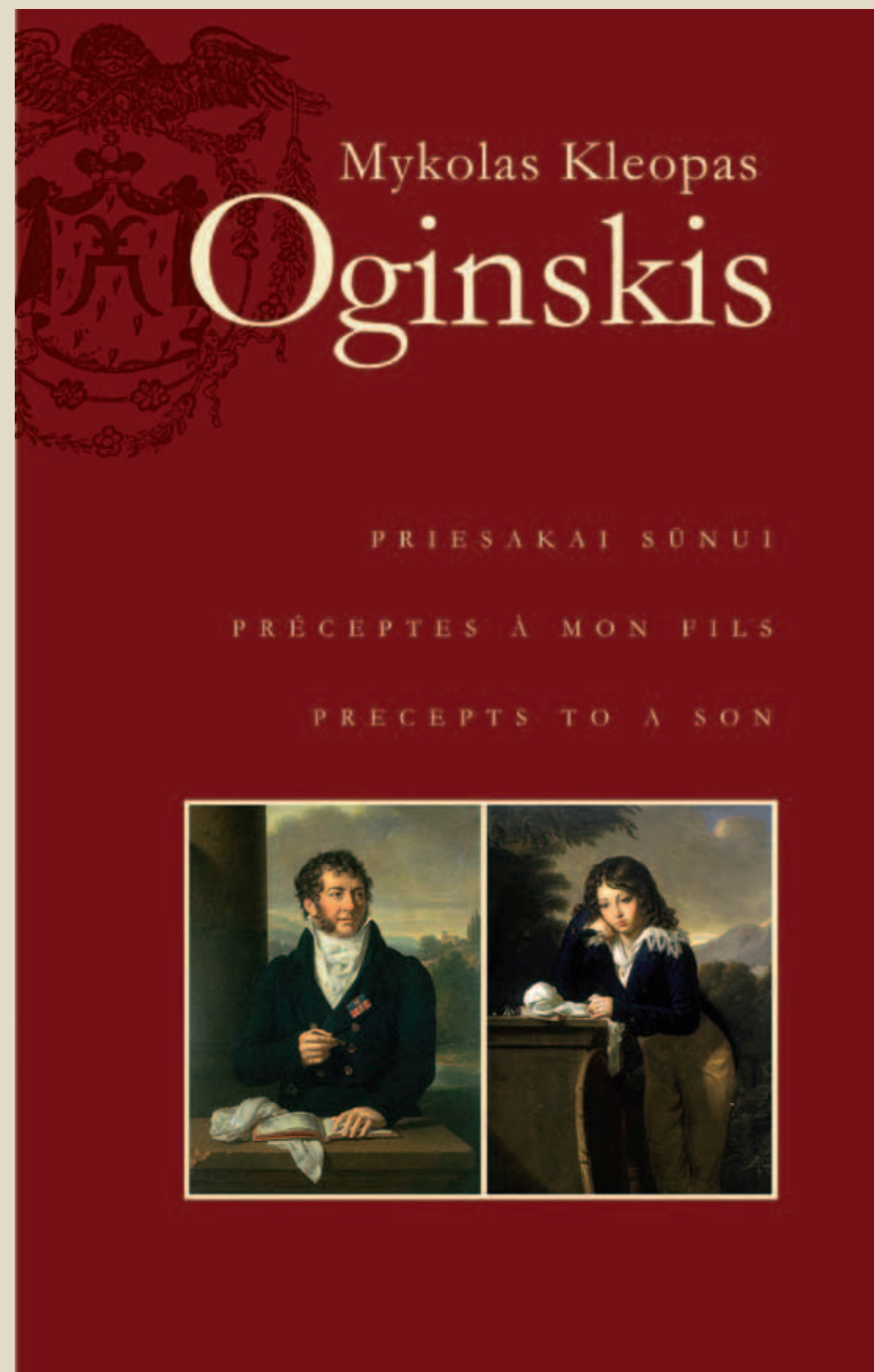
Vilniaus universiteto bibliotekos Rankraščių skyriuje saugomų 1826–1827 m. Paryžiuje prancūzų kalba išleistų M. K. Oginskio „Atsiminimų“ knygos su papildymais atvertimas

Vilniaus universiteto bibliotekos Rankraščių skyriuje saugomų 1826–1827 m. Paryžiuje prancūzų kalba išleistų M. K. Oginskio „Atsiminimų“ knygos su papildymais vienas iš papildymų puslapių

2014 m. lietuvių kalba Vilniuje išleisti M. K. Oginskio „Laiškai apie muziką“. Vietėlio dailininkė Deimantė Rybakovienė

2012 m. lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis Vilniuje išleisti M. K. Oginskio „Priesakai sūnui“. Leidinio dailininkė Deimantė Rybakovienė

Iškili istorinė asmenybė kunigaikštis Mykolas Kleopas Oginskis šiandien Europoje daugiausia žinomas kaip kompozitorius, garsiojo polonezo „Atsisveikinimas su tėvyne“ (a-moll Nr. 13) autorius. Jis – ir populiarumo neprarandantių mazurkų, valsų, maršų, 1799 m. sukurtos operos „Zelida ir Valkūras, arba Bonapartas Kaire“, 1828 m. užbaigto parašyti esė rinkinio „Laiškai apie muziką“ bei „Atsiminimų“, kuriuos sudaro keturi tomai, autorius. Žinoma, kad M. K. Oginskis rašė ir eiles.

Didelio istorikų dėmesio sulaukia Mykolo Kleopo Oginskio „Atsiminimai“ (I–IV tomai), kurie apima 1788–1815 m. laikotarpį ir plačiai nušviečia to meto įvykius Lietuvoje, Lenkijoje ir kitose Europos šalyse bei Rusijoje.

M. K. Oginskis „Atsiminimus“ (*Mémoires de Michel Oginski*) pradėjo rašyti po to, kai 1802 m. sugrįžo iš užsienio ir apsigyveno Zalesėje (Baltarusija, netoli Smurgainių). Čia jis sukūrė ir didelę dalį savo romanų bei pjesių fortepijonui.

M. K. Oginskio knygos yra parašytos prancūzų kalba. „Atsiminimai“ šia kalba 1826–1827 m. Paryžiuje ir buvo išleisti. Rengiant spaudai „Atsiminimus“, M. K. Oginskiui talkino jo asmeninis sekretorius Leonardas Chodzka (1800–1815).

Vilniaus universiteto bibliotekoje saugomas unikalus šio keturtomio egzempliorius. Tai profesionaliai įristos keturios knygos, kurios yra papildytos ranka rašytais tekstais, į knygą įrištais jau išspausdintais „Atsiminimais“. Knyga taip įrišta, kad atvertimo vienas puslapis yra spausdintinis tekstas, o kitame pateikiami ranka rašyti papildymai.

Sios knygos pirmojo tomo pradžioje M. K. Oginskis yra pateikęs žinių, kaip jis rašydavo savo knygas ir kaip jas, o taip pat ir minimus papildymus jis paskutiniais savo gyvenimo metais rengė spaudai. M. K. Oginskis rašo, kad „šie papildymai

po mano mirties bus perduoti žmonai ir visiems laikams liks šeimos archyvuose. Juos perskaityti galės tik mano vaikai ir keletas artimų draugų. Ten sudėjau visus faktus, kurių nepanorau išspausdinti savo „Atsiminimuose“, kad jie nebūtų pernelyg didėles apimtis. Šiame egzemplioriuje bus patikslinta mano biografija iki 1788 metų, ir ypač to laikotarpio mano privataus gyvenimo detalės. Ten aprašiau daug istorinių įvykių, kurie iki šiol nebuvo žinomi, nors ir labai svarbūs, tačiau nenorėjau jų spausdinti, kol esu gyvas, daug labai svarbių laiškų apie įvairius dalykus, daug linksmų ir nežinomų detalių apie įžymius žmones, kuriuos paminėjau savo „Atsiminimuose“.

Kadangi mano regėjimas labai nusilpęs, tad sunku dirbti, ypač pastaruosius penkerius metus, kai gyvenu Florencijoje, negalėjau ilgai rašyti ir taisyti tai, kas sudėta į šiuos keturis tomus. Nenorėdamas gaišti laiko, diktavau po keletą vandenų per dieną. Kadangi niekada nerasiau juodraščių, nereikia stebėtis, jei pasitaikys netikslumų, pasikartojimų, stiliumi dažnai gali būti prastas ir daug perrašytojo klaidų, nes ne visada pakakdavo laiko dar kartą perskaityti tai, ką buvau padiktavęs, o po kelių dienų jau tuo nebesidomėdavau.

Kad ir kaip ten būtų, baigiau tai, ką nekantraudamas troškau baigti [...].

Florencija, 1828 metų birželio 1 diena. Parašo grafas Mykolas Oginskis.

Papildymai parašyti labai gražiu braižu. Tikėtina, kad juos, diktuojuojant M. K. Oginskiui, užrašė Leonardas Chodzka. Šie papildymai kol kas nėra išversti į kitas kalbas ir nėra ištaisę paskelbti. Tikėtina, kad Vilniaus universiteto bibliotekai šį unikalią „Atsiminimų“ keturtomį yra perdavęs dailės istorikas Paulius Galaunė. Kaip šios knygos pateko pas jį, žinių nėra išlikę.

„Atsiminimai“ yra leidžiami ir kitomis kalbomis. Lenkai M. K. Oginskio keturtomį į lenkų kalbą išvertė ir šia kalba išleido Poznanėje 1870–1871 metais.

Į lietuvių kalbą M. K. Oginskio „Atsiminimus“ išvertė ir 2006–2010 lietuvių kalba juos išleido Regionų kultūrinių iniciatyvų centras (RKIC) – vertėjas Virginijus Baranauskas.

Kita svarbi M. K. Oginskio rašytinio palikimo dalis – muzikinis-estetinis esė rinkinys „Laiškai apie muziką“. Šiuos laiškus M. K. Oginskis parašė 1823–1828 metais, jau gyvendamas Florencijoje, padėdamas Leonardo Chodzkos.

M. K. Oginskii gyvam esant, šis esė rinkinys nebuvo išspausdintas. 1956 m. jį į prancūzų kalbą parašyto rankraščio į lenkų kalbą išvertė Tadas Strumila (Tadeušas Strumilo). Tais pačiais metais šis leidinys lenkų kalba buvo išspausdintas Krokuvėje.

2014 m. lietuvių kalba „Laiškai apie muziką“ išleido Regionų kultūrinių iniciatyvų centras (RKIC). „Laiškus“ iš prancūzų kalba parašytų rankraščių į lietuvių kalbą išvertė Virginijus Baranauskas.

2013–2014 m. į baltarusių kalbą šį esė rinkinį išvertė ir baltarusiai.

Dalis M. K. Oginskio rašytinio palikimo nėra išlikę arba dar nėra iki galo ištyrinėta ir paskelbta. Lietuvos valstybės istorijos archyve saugomas turtingas Lietuvoje gyvenusių kunigaikščių Oginskių archyvas. Baltarusiai, tyrinėdami jį, surado prancūziškai parašytus Mykolo Kleopo Oginskio priesakus keturiolikmečiui sūnui Irenėjui, 1822 m. išvykstančiam mokyti į Italiją. Šiuos priesakus 2007 m. iš prancūzų į lietuvių kalbą išvertė Virginijus Baranauskas ir juos 2007 m. kaip suvenyrinį leidinį išleido RKIC, bendradarbiaudamas su Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejumi (ROKIM). 2012 m. „Priesakus sūnui“ RKIC ir ROKIM išleido pakartotinai kito formato leidinyje, kuriame priesakų tekstas pateikiamas lietuvių, anglų ir prancūzų kalba.

Parėngė Danutė Mukienė

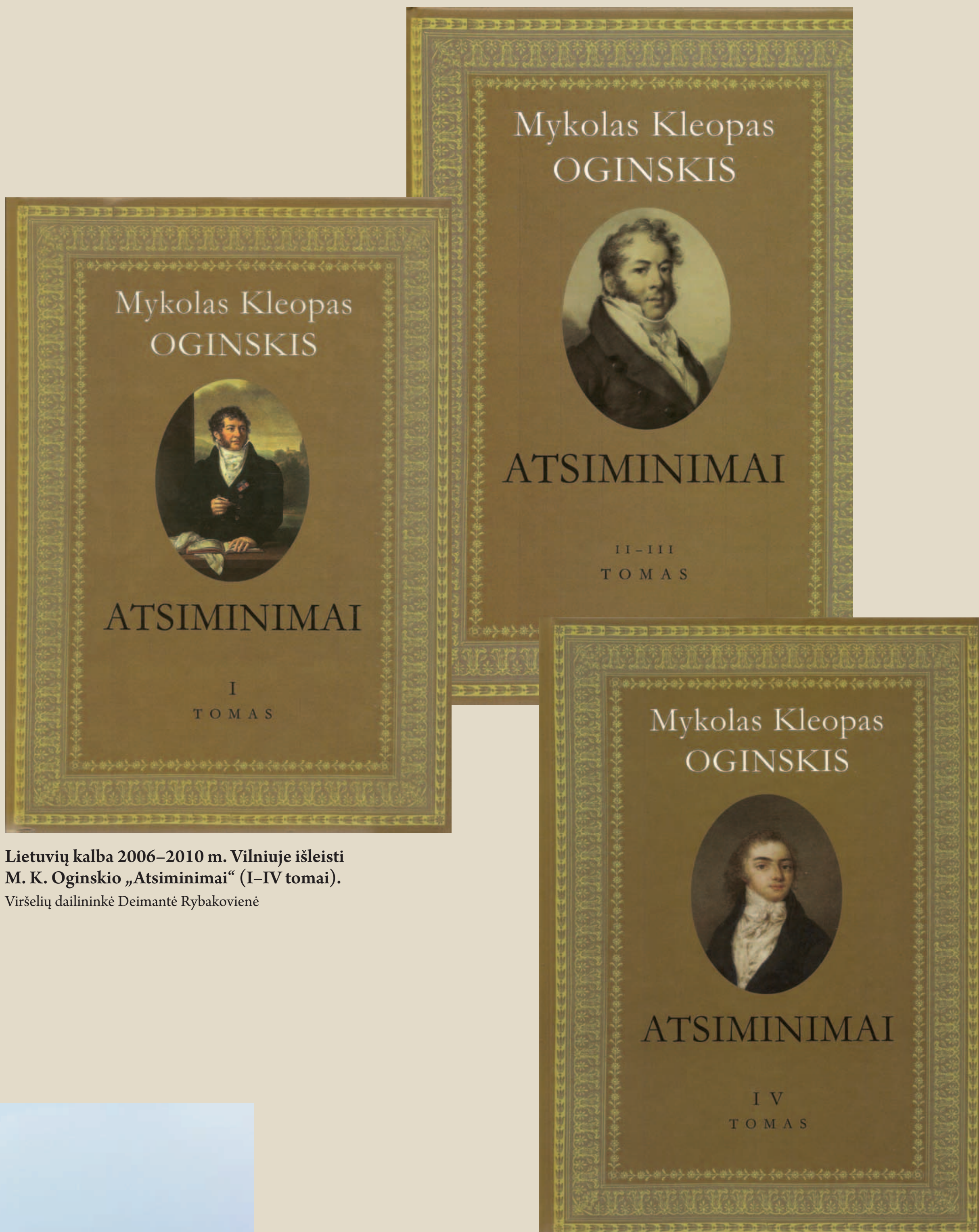
Vilniaus universiteto bibliotekos Rankraščių skyriuje saugomų 1826–1827 m. Paryžiuje prancūzų kalba išleistų M. K. Oginskio „Atsiminimų“ knyga su papildymais

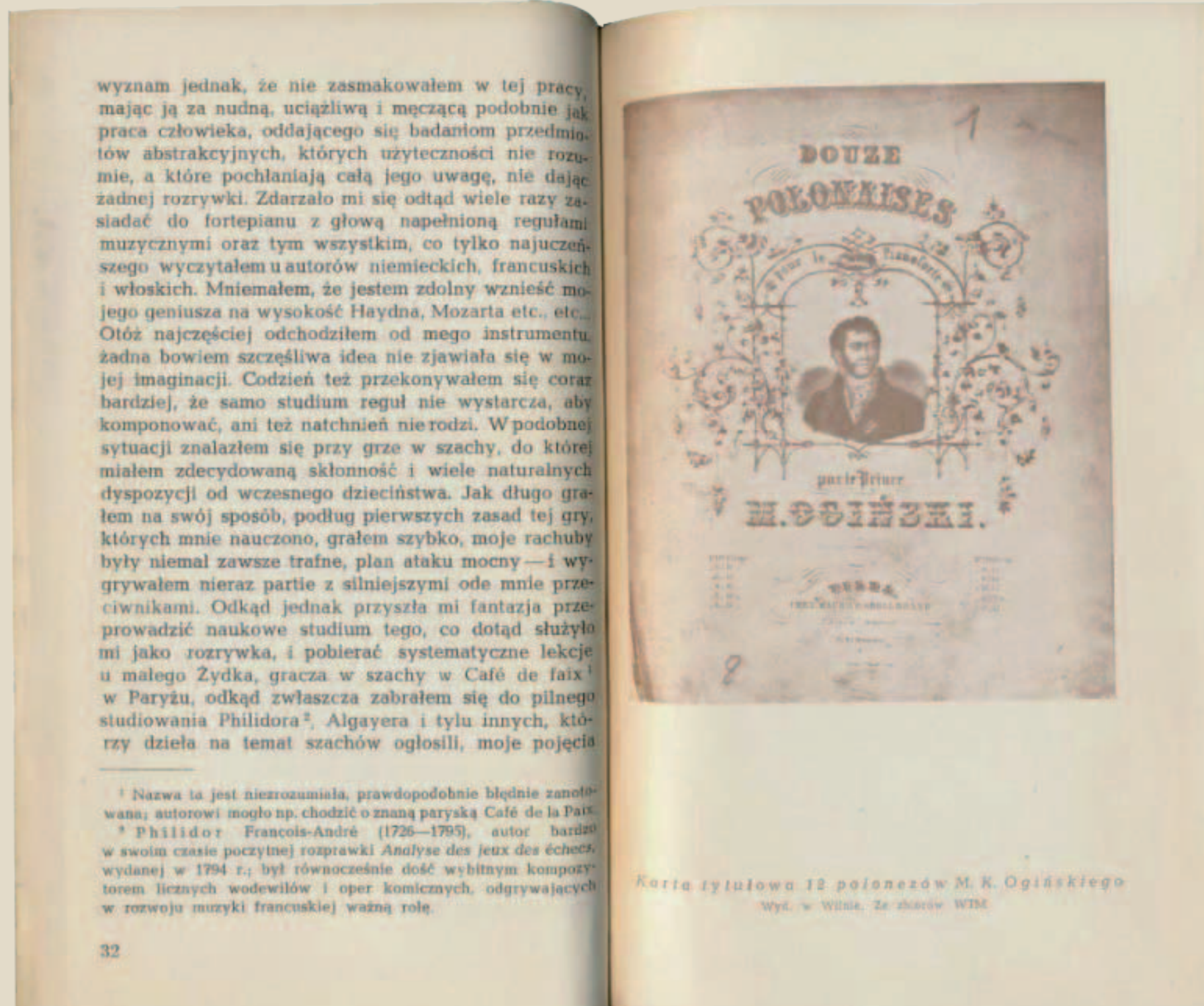
Florencija, 2008 m. Vyto Rutkausko nuotrauka

Florencija, 2008 m. Vyto Rutkausko nuotrauka

Lietuvių kalba 2006–2010 m. Vilniuje išleisti M. K. Oginskio „Atsiminimai“ (I–IV tomai). Vietėlio dailininkė Deimantė Rybakovienė

1956 m. lenkų kalba Krokuvėje išleisti M. K. Oginskio „Laiškai apie muziką“

2007 m. lietuvių kalba Vilniuje išleisti M. K. Oginskio „Priesakai sūnui“. Leidinio dailininkė Deimantė Rybakovienė